

Κύριος Στέφανος

Πολύγυρος
Χαλκίδα

Ο ΣΙΘΩΝ

Περιοδική έκδοση της Έκπολιτιστικής Έταιρείας Νέων Νικήτης Χαλκιδικής «Ο ΣΙΘΩΝ»

5ος Χρόνος

Μάρτης 1979

Τεύχος 23

*****

Έτος παιδιού τό 1979

Χρόνια τώρα ό Ο.Η.Ε. θέλοντας να συμβάλλει στην καλύτερευση της ζωής του ανθρώπου καθιέρωσε τά «έτη» σαν άπαύγασμα τών προσπαθειών του για την επίλυση τών σοβαρών και μακροχρονίων προβλημάτων που μαστίζουν την ύφήλιο. Έτσι πρωτοπόρος κι αυτής της πρωτοβουλίας μετά τό 1975 που ήταν αφιερωμένο στη γυναίκα βαφτίζει τό 1979 σαν «έτος του παιδιού».

Πάρα πολλά περιμένουμε φέτος, και πιστεύουμε ότι όλα τά κράτη και ειδικά τά ανεπτυγμένα θα συμβάλλουν αποτελεσματικά μ' όλες τους τις ύλικοπνευματικές δυνάμεις στην ύλοποίηση τών προσδοκιών για την καλύτερη και πρόσφορη ανάπτυξη της έρευνας γύρω άπ' τά φλέγοντα προβλήματα που άφορούν τό παιδί.

Και πράγματι μέσα σ' αυτό τό έτος μπορεί ή κοινή γνώμη να γίνει πιό ευαίσθητη, τουλάχιστον γύρω άπ' τά σπουδαιότερα και ζωτικής σημασίας θέματα που βαρύνουν δυσμενώς τά παιδιά και που είναι άναμφισβήτητα ένδεικτικά σε κάθε άνθρωπο. Έ ή ειρηνική και ύγιής ά-

νάπτυξη του παιδιού άς γίνει τό κύριο και πρωταρχικό μέλημα κάθε κράτους σε μιά περίοδο που τά μηνύματό τους δέν είναι και τόσο έλπιδοφόρα μετά τό πρόσφατο άσθενικό και θανατηφόρο κρούσμα που κατατρέχει άκόμη και τώρα τά βρέφη στην κάτω Ίταλία.

Στή κλίμακα τών προβλημάτων έπέχουν κύρια θέση ή πείνα και ό αναλφαβητισμός καθώς και ή έλλειψη φροντίδας για την άποκατάσταση τών αναπήρων τά όποία χλευάζουν ένα πολιτισμό που περηφανεύεται για τους έξοπλισμούς και που ή μηχανή τείνει να εξαφανίσει τόν άνθρωπο άμαυρώνοντας την πνευματική του ύπόσταση σε μιά εποχή που κυριαρχούν «οί συγκεχυμένες επιδιώξεις». Προβλήματα που δέν επιδέχονται μιά όποιαδήποτε έπιπόλαιη και στιγμιαία λύση αλλά λύση ή όποία θα είναι άπόρροια μακροχρονίας έντατικής και έποικοδομητικής μελέτης πάνω στη μέγιστη βαρύτητά τους για την παιδική κοινωνία.

Έτσι λοιπόν σε άλλες χώρες γρήγορα και άποφασιστικά και σε άλλες πιό άργα και άτολμα, ίσως ξεπροβάλλει ένα καλύτερο αύριο.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

και που πρέπει να γίνει

Άπό διαδόσεις έχουμε μάθει πως τό Νέο Κοινοτικό Συμβούλιο ή δέν ξέρουμε και ποιός άλλος, θέλει να γίνει τό Κοινοτικό Κατάστημα στο οικόπεδο πίσω από τού Άλέγρα.

Έπειδή είμαστε Νικητιανοί και ένδιαφερόμαστε για τό χωριό μας όσο και αυτοί που τό διοικούν, θα θέλαμε να πούμε μερικές σκέψεις που κάνουμε για να βγει μιά πιό σωστή άπόφαση για ένα τόσο σοβαρό θέμα.

Και άρχίζουμε από την άνάγκη, άμεση μάλιστα, που ύπάρχει έδώ και χρόνια για να

άποκτήσει ή Κοινότητά μας ένα σπίτι, τό σπίτι της, από τό όποιο φαίνεται και ή νοικοκυροσύνη της.

Άλλά όσο και αν είναι έπείγον τό πρόβλημα δέν πρέπει να μās παρασύρει σε βιαστικές άποφάσεις και λύσεις. Πρέπει πριν πάρουμε μιά τέτοια άπόφαση να λάβουμε υπ' όψη τις άνάγκες του χωριού και την ανάπτυξή του.

Οί σημερινές συνθήκες που επικρατούν στο χωριό ίσως να έδιναν τό δικαίωμα σε μερικούς να πουν πως ή θέση δέν είναι άσχημη, είναι μέσα (Συνέχεια στη σελ. 7)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΝΙΚΗΤΗΣ

Για ίδρυση ύποκο)ματος Άγροτικής Τραπέζης

Κύριοι,

Έ ή Σιθωνία με πληθυσμό πάνω από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους που οί περισσότεροι είναι άγρότες και μελισσοτρόφοι έξυπηρετείται για τις άγροτικές της άνάγκες από τόν Πολύγυρο.

Έπειδή όλος ό πληθυσμός έχει δοσοληψίες με την Άγροτική Τράπεζα και έπειδή χάνεται πολύτιμος χρόνος για τις μετακινήσεις μας από τά χωριά μας στον Πολύγυρο θα παρακαλούσαμε να δημι-

ουργηθή Έποκατάστημα της Άγροτικής Τραπέζης στη Νικήτη Χαλκιδικής άφού και εύκολο είναι αλλά κυρίως έξυπηρετεί τους κατοίκους και τά μέλη τών Συνεταιρισμών.

Έπί πλέον και ή πολιτεία με τόν τρόπο αυτό έρχεται πιό κοντά στον άγροτικό πληθυσμό, τόν όποιο τόσο έχει παραμελήσει και για τόν όποιο τόσα λίγα έχει κάνει.

Έ ή δημιουργία Έποκατα- (Συνέχεια στη σελ. 7)

ΘΕΜΕΛΙΩΘΗΚΕ ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΓΥΡΟ

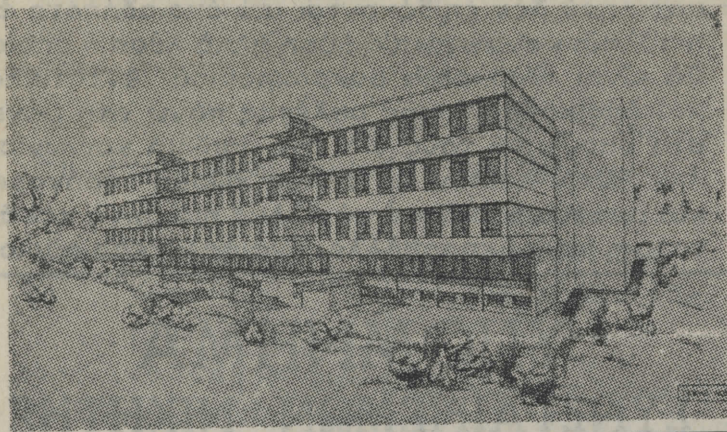
ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Την Κυριακή 28.1.79 έγι-
νε στην πρωτεύουσα του νο-
μού μας η θεμελίωση του Γε-
νικού Κρατ. Νοσοκομείου.
Τη θεμελίωση έκανε ο ύπουρ-
γός Βορ. Ελλάδος κ. Ν. Μάρ-
της και για τη σημασία του
μίλησαν ο Νομάρχης Χαλκι-
δικής κ. Νικόλαος Παπαδημη-
τρίου - Δούκας ο κ. Κήρυκος
Κοσμάς Δήμαρχος Πολυγύ-
ρου και ο ύπουργός κ. Μάρ-
της. Παρέστησαν οι βουλευ-
τές του νομού οι γύρω τοπι-
κές αρχές και πλήθος κόσμου.
Το νέο Νοσοκομείο θα είναι
δυνάμει 1.000 κλινών και
η όλη κατασκευή του θα στοι-
χίσει 250.000.000 δρχ.

Δέν θα θέλαμε να πλέξου-
με εγκώμιο σ' αυτούς που έ-
νήργησαν στο να εγκριθεί
ο προϋπολογισμός, απλώς
τους συγχαίρουμε γιατί πρά-

γματι ένα γενικό Νοσοκομείο
έξοπλισμένο με όλα τα σύγ-
χρονα μηχανήματα ήταν αυ-
τό που όνειρευόταν ο κάθε
Χαλκιδικιώτης. Οι χρόνιες
προσπάθειες απέδωσαν τους
καρπούς των. Το νέο υπερ-
σύγχρονο νοσοκομείο δέν θά-
χει τίποτα να ζηλέψει μετά
το πέρας τής κατασκευής του
από τ' άλλα των διαφόρων πε-
ριοχών. Πιστεύουμε ότι με
τη θεμελίωση αυτή θεμελιώ-
νονται επιτέλους και οι πό-
θοι των κατοίκων τής περιφε-
ρείας και υλοποιούνται οι ιδέ-
ες για την άνοδο του θεσμού
τής υγείας. Γιατί αναμφίβολα
η υγεία των πολιτών πρέπει
να είναι το πρωταρχικό μέλη-
μα κάθε κράτους που φιλοδο-
ξεί να συγκαταλέγεται στα
ανεπτυγμένα κράτη.

T.K.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΙΑΤΡΕΙΟΥ ΝΙΚΗΤΗΣ

Το Άγροτικό Ίατρείο Νι-
κήτης εύχαριστεί τό Μελισσο-
κομικό και τό Γεωργικό Συν-
εταιρισμό καθώς και τό Σύλ-
λογο Γονέων και Κηδεμόνων
για τή συμβολή τους στον έ-
ξοπλισμό του τοπικού Ίατρεί-
ου.

Θάταν παράλειψη να μην
πούμε ότι τέτοιες ενέργειες εί-
ναι άξιέπαινες ιδίotti καταξιώ-
νουν τήν προς τό κοινό συμ-
φέρον αντίληψη των Νικητια-
νών. Αναμφίβολα σε κάθε όρ-
γανική κοινότητα πρωταρ-

χικό μέλημα των μελών της
είναι ή από κοινού συμμετοχή
τους στην επίλυση των προ-
βλημάτων που τυχόν προκύ-
πτουν. Όλες οι ανάγκες πολ-
λές φορές απαιτούν άρμονική
συνεργασία μη αποβλέπουσα
σε ιδιοτελείς και έξωκοινοτι-
κούς σκοπούς αλλά στην προ-
κοπή μιās αδιάσπαστα όργα-
νωμένης κοινότητας, σαν τήν
δική μας, που ή παρουσία της
στο χώρο και στο χρόνο τήν
έδικαίωσε σαν μιὰ από τής
πρώτες του νομού μας.

Ο «Σίθων» βραβεύει μαθητές

Την ήμέρα των Τριών Ίε-
ραρχών μετά τή θεία λειτου-
ργία στην μεγάλη αίθουσα του
Γυμνασίου έγινε άπ' τό Σίθω-
να ή άπονομή των χρηματι-
κών βραβείων στον πρώτο
κάθε τάξης. Σ' αυτή τή μικρή
άλλα μεγάλης ήθικής σημα-
σίας τελετή παρευρέθησαν έ-
κτός άπ' τό καθηγητικό και
διδασκαλικό προσωπικό του
χωριού τά μέλη των διαφο-
ρων σύλλογων (Γονέων και
Κηδεμόνων κ.ά.) και πλήθος
κατοίκων. Μίλησε ο πρόεδρος
του Σίθωνα Μιχάλης Άνα-

γνωστάρας ο οποίος έδωσε
και τις χρηματικές άμοιβές,
και ή τελετή έκλεισε με τήν
ύπόσχεση του Σίθωνα για
χρηματικά έπαθλα και στους
μαθητές του Δημοτικού. Πρέ-
πει να τονίσουμε ότι ή μεγά-
λη άξία των ύποτροφιών συ-
νίσταται στην δημιουργία
μιās εύγενούς ανταγωνιστι-
κής άμιλλας μεταξύ των μαθη-
τών ή όποία αποβλέπει στην
εμπέδωση μέσα στη σφαίρα
τής ύψηλότερης επίδοσης και
τής μαθήσεως γενικότερα.

Στιγμιότυπο από τήν τελετή τής βράβευσής των μαθητών

ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΕΙ ο παραδοσιακός χαρακτήρας των οικισμών τής Χαλκιδικής

Η ανάγκη διατηρήσεως
του παραδοσιακού χαρακτή-
ρα στη Χαλκιδική ήταν τό
αντικείμενο έπερωτήσεως βου-
λευτών του ΠΑΣΟΚ, που
συζητήθηκε στη βουλή.

Μίλησαν οι κ.κ. Ξανθόπου-
λος, Τσαπάρας, Άμανατί-
δης και Καρράς που τόνισαν
ότι, ή διατήρηση του παρα-
δοσιακού χαρακτήρα των οικι-
σμών άπαιτεί ξεχωριστές δα-
πάνες και αρχιτεκτονικό έ-
λεγχο.

Άπαντώντας ο ύφυπουρ-
γός κ. Στ. Μάνος είπε ότι εί-
ναι έπιβεβλημένη ή διατήρη-
ση του παραδοσιακού χαρα-
κτήρα των οικιών. Αναφερό-

μενος στον αρχιτεκτονικό έ-
λεγχο, είπε, ότι υπάρχει μιὰ
καθυστέρηση και ότι προω-
θείται σχετικό διάταγμα που
βρίσκεται στο συμβούλιο τής
έπικρατείας και προβλέπει πέ-
ραν των άλλων τήν εγκατά-
σταση αρχιτεκτονικών έπι-
τροπών σε όλους τους νομούς.

Αναφερόμενος ο κ. ύφυ-
πουργός στον έλεγχο των κα-
τασκευών είπε ότι δέν είναι
είναι πλήρης διότι υπάρχει έλ-
λειψη προσώπων. Θα έπρεπε,
τόνισε κ. ύφυπουργός να ύ-
πάρχει ένδιαφέρον περισσό-
τερο από τους κοινοτάρχες
για τήν διατήρηση των παρα-
(Συνέχεια στή σελ. 8)

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΕΙΣ

Κάθε μέρα που περνάει δε κάδες νέοι πέφτουν θύματα των ναρκωτικών. Ο αριθμός των τοξικομανών ανά τον κόσμο, καθημερινά με τις συνθήκες που διαμορφώνονται αυξάνει (κυρίως Δ. Γερμανία — Ήν. Πολιτείες).

Δεν ξέρουμε αν γνωρίζουν όλοι εκ των προτέρων τις καταστροφικές συνέπειες αυτής της έμπαθούς αγκιστρώσεως απ' το κύκλωμα του άργου θανάτου, πάντως γεγονός είναι ότι για τα περισσότερα θύματα είναι έντελώς άβεβαιο ότι υπάρχει πιά κάποιος δρόμος που οδηγεί στη θεραπεία. Κι είναι κρίμα παιδιά ακόμα και απ' την ηλικία των 8 ετών να τα βλέπεις, αρχίζοντας απ' το «άνωδυνο» χασίς, στο τέλος να εξαρτώνται απόλυτα από την ήρωίνη και το λεγόμενο «κοκτέιλ του Βερολίνου» που δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα μίγμα όξικου όξεως και όπιου, πάνω στην άπεγνωσμένη τους προσπάθεια να λύσουν τα ψυχολογικά τους προβλήματα μέσα σε μια κοινω- νία που «φταίει».

Άλλα καλό είναι να αναφέρουμε λίγα πράγματα για τον τρόπο με τον όποιο είναι δυνατό να μπλεχτεί κανείς σ' αυτό το όδυνηρό κύκλωμα.

Συνήθως ό λευκός θάνατος ξεκινώντας από χέρια κάποιου μεγάλου καταλήγει σε χέρια μικροεμπόρων που με τη σειρά τους δικτυώνονται στον υπόκοσμο έχοντας σαν ύπερτατο και αποκλειστικό σκοπό να προσελκύσουν όσο το δυνατόν περισσότερους. Τα θύματα κατακεραυνώνονται από προσποιητές ύποσχέσεις για μια ζωή «άλλοιώτικη» λουλουδιασμένη κάτω από ... 7 ουρανούς!!

Έτσι αν πέσουν στο πλέγμα είτε από περιέργεια είτε απ' ότι δήποτε άλλο, σημαίνει γι' αυτούς ότι από δω και στο έξής μια καινούργια ζωή αρχίζει ή όποια τους επιφυλάσ-

σει όπως το αντιλαμβάνονται άργότερα και οι ίδιοι πολλές δυσάρεστες εκπλήξεις. Η πίστη στις ξέφρενες και άλλο- πρόσαλλες ύποσχέσεις για μια «διέξοδο» μερικές φορές, όδη γεί σε ένα δρόμο κατευθυνό- μενο απ' το πλέγμα της έξάρ- τησης όπου ή επάρκεια της ήρωίνης ή της μορφίνης εί- ναι απαραίτητη, γιατί μια μακροχρόνια έλλειψη φέρνει ύ- πολειτουργία του ψυχοσωμα- τικού συστήματος.

Ο άνθρωπος μεταμορφώ- νεται σ' ένα ψυχικό και σω- ματικό καταράκωμα που για να «επιζήσει» χρειάζεται την «τροφή του». Και ό ασθενής ύποφέρει έξαντλητικά μέχρις ότου ικανοποιηθεί ή επιθυμία του, που μερικές φορές για να την ικανοποιήσει υποβάλ- λεται σε ότιδήποτε και σε ό- ποιαδήποτε θυσία. Στο τέλος αν βέβαια δεν βρεθεί νεκρός σε κάποια άπομερη μεριά πα- ρατημένος πιά απ' την ήρωί- νη, καταλήγει σε διάφορα ψυ- χολογικά ή νευρολογικά ιδρύ- ματα για «θεραπεία». Μά, ό έγκλεισμός αυτός όπως παρα- τηρήθηκε, δεν φέρνει κανένα απόλυτως άποτέλεσμα, αφού τελικά, πίσω απ' τα σίδερα των διαφόρων ιδρυμάτων όσο καιρό βρίσκονται κλεισμένοι οι ασθενείς μένουν άβοήθητοι ψυχολογικά, και όταν βγαί- νουν ένισχύονται με την πε- ποίθηση της αυτοκτονίας την όποια και επιχειρούν

Οι άνάγκες λοιπόν για σω- στούς τρόπους θεραπείας εί- ναι περισσότερο από άμεση και ήδη στις χώρες με το με- γαλύτερο αριθμό τοξικομα- νών, οι άρχές κάνουν το πάν για μια όσο το δυνατόν πιο άποτελεσματική θεραπεία.

Γεγονός είναι πάντως ότι τώρα τελευταία έχει έπινοη- θεί μία μέθοδος θεραπείας (άποτοξίνωση) ή όποια είναι άκόμη στα σπάργανα και για την όποια πληροφοριακά μα- θαίνουμε, εκφράζονται δυσ-

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΓΑΠΗΣ

Δεν πέρασε πολύς καιρός από τότε που θρηνήσαμε ένα νέο που έπεσε θύμα των τρο- χών και το άπόγευμα των Χρι- στουγέννων ένα νέο δυστύχη- μα έγινε στο γνωστό σταυρο- δρόμο.

Ευτυχώς αυτή τη φορά το άτύχημα δεν ήταν θανατηφό- ρο έχοντας όμως σαν τίμημα ένα τραυματία.

Ένας είκοσιτετράχρονος νέος όδηγήθηκε έπειγόντως στο χειρουργείο. Μά ή έλλει- ψη αίματος καθυστέρησε πά- ρα πολύ την επέμβαση. Τέλος ή προθυμία της νεολαίας της Νικήτης βοήθησε ώστε ό ά- γαπητός συγχωριανός μας να βρεθεί σε λίγο μαζί μας.

Παίρνοντας λοιπόν θάρρος απ' αυτήν την ειγενή προσφο- ρά ό Σίθωνας σπεύδει να πε- ρατώσει την τράπεζα αιματος που είχε άρχισει πέρυσι.

Τι καλά που θα ήταν εάν

ρέσκειες ως προς τη διάθεση των ασθενών να υποβληθούν σ' αυτήν. Έν πάσει περιπτώ- σει είναι πολύ δύσκολη ή σω- στη πραγματοποίηση αυτής της μεθόδου και το μόνο που θα μπορούσαμε να πούμε εί- ναι ότι οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν να ζούν με τις άν- τικειμενικές δυσκολίες που ύ- πάρχουν ώστε να μη προσπα- θούν να λύνουν τα προβλήμα- τά τους με την παθητική έ- ξάρτηση απ' τα ναρκωτικά ή ποία στοχεύει κατευθείαν στο θάνατο.

Και μια και ενδιαφέρει το πρόβλημα αυτό άμεσα τους νέους, θα πρέπει σε κάθε δυσ- χέρεια να μην επιδικάζουν για τον έαυτό τους λύσεις βια- στικές και επιπόλαιες, αλλά σωστές και άποκρυσταλλομέ- νες, χωρίς να καταφεύγουν σε μεθόδους, άναφορικά σαν κι' αυτή, του άργου θανάτου ή όποια άπονεκρώνει τα σπέρ- ματα της ψυχικής ζωτικότη- τας αφήνοντας στη θέση τους το «κατάλοιπο της άποσύνθε- σης».

Το. Καζάνης

ιπήρχε αυτή ή τράπεζα αίμα- τος πριν ένα χρόνο; Πάρα πολλοί συγχωριανοί μας δεν θα άντιμετώπιζαν την δυσ- κολία να θρούν αίμα και να σωθούν.

Βέβαια αυτά δεν είναι τό- σο ευχάριστα, μά πρέπει να τα έχουμε υπ' όψιν μας εάν θέλουμε να προσφέρουμε κά- τι στον καθένα γύρω μας.

Με το σύνθημα λοιπόν «νά γίνεται τράπεζα αίμα- τος» ως τρέξουμε να έγγρα- φούμε αίμοδότες ώστε το δ- ραμα της σωτηρίας των άν- θρώπων να γίνει πραγματι- κότητας.

Άλλωστε ή αίμοδοσία έφ' όσον ό αίμοδότης είναι ύγιής είναι άκίνδυνη διότι το αίμα σε έλάχιστες στιγμές άναπλη- ρώνεται.

Έμπρός λοιπόν να έγγρα- φούμε στους καταλόγους αί- μοδοτών του Σίθωνα, για να νοιώσουμε την ήθικη ικανο- ποίηση που πηγάζει απ' την μεγάλης σημασίας προσφορά αυτή.

Για τις αυθαίρετες καταλήψεις δημοτικών εκτάσεων

Τό ύπουργείο Έσωτερι- κών έδωσε έντολές προς τις νομαρχίες σχετικά με τον τρόπο της άμεσου άντιμετωπίσε- ως των αυθαίρετων καταλή- ψων δημοτικών και κοινοτι- κών εκτάσεων. Σχετικά ανα- φέρεται ότι ή διοίκησης έχει την δυνατότητα και την ύπο- χρέωση σύμφωνα με τις ί- σχίουσες διατάξεις νόμων να συντάσσει πρωτόκολλα διοικη- τικής άποβολής άκόμη και για καταλήψεις δημοτικών και κοινοτικών εκτάσεων που δεν είναι πρόσφατες, έφ' ό- σον ό ενδιαφερόμενος όργανι- σμός έχει τα άπαραίτητα στοι- χεία. Προστίθεται έπίσης ότι ή παραπομπή των ύποθέσεων αυτών στα πολιτικά δικαστή- ρια πρέπει να άποφεύγεται, προτού έξαντληθεί ή διαδικα- σία της διοικητικής άποβολής

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑ

ΤΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΚΡΙΚΕΛΙΚΟΥ,

Μετά τις δύο πρώτες ομάδες δημοτικών τραγουδιών, όπως τὰ Ἀκριτικά καὶ τὰ Ἱστορικά πού δημοσιεύτηκαν στό προηγούμενο

φύλλο τοῦ Σίθωνα, παρουσιάζουμε σήμερα τὰ Κλέφτικα Τραγούδια τῆς Νικήτης καί ὀρισμένες παραλογές.

Γ' ΚΛΕΦΤΙΚΑ¹

α. Κλέφτικα λυρικοῦ περιεχομένου

Τελευταία ἐπιθυμία τοῦ κλέφτη (χορευτικό)

Παιδιά μὲ τὰ τουφέκια σας, παιδιά μὲ τὰ σπαθιά σας
γιὰ φκιάσ'τε τὸ λοιμόρι² μου, νὰ γείρω νὰ πλαγιάσω.
Νὰ 'ναι φαρδύ, νὰ 'ναι πλατύ, νὰ παίρνει τρεῖς νομάτοι
νὰ μπαίνει ὁ ἥλιος τὸ πρωτὶ, δροσιά τὸ μεσονύχτι,
νὰ στέκω ὀρθὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γιομίζω.

Ἡ καπετάνισσα³ (ἐπιτραπέζιο)

Δώδεκα χρόνια ἔκανε στοὺς κλέφτες καπιτάνιος,
κάνεις δὲν τὴν ἀγνώρισε, πὼς ἦταν νιὸ κοράσι.
Μόν' μιὰ γιορτὴ μιὰ Κυριακὴ, μιὰ 'πίσημη ἡμέρα
βγήκαν νὰ παίξουν τὰ σπαθιά νὰ ριξουν στό σημάδι.
'Απ' τὴν ἀμάχνη⁴ τὴν πολλὴ καὶ ἀπ' τὴν ἐλευθεριά σου
ξεθ' λυκόθ' καν τὰ κουμπιά καὶ φάνηκαν τὰ θυζιά της.
'Ενας τὰ λέει μάλαμα καὶ ἄλλους τὰ λέει ἀσήμι
καὶ ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο ἐκεῖνο τ' ἀγνωρίζει.
— Αὐτὰ δὲν εἶναι μάλαμα, αὐτὰ δὲν εἶν' ἀσήμι
εἶναι τῆς κόρης τὰ θυζιά, τῆς κόρης τὰ θυζούδια.

Μαῦρος ξανανοιώνει σὺν δὲν ξανανοιώνεις (ἐπιτραπέζιο)

Πάνω 'κεῖ στὸν Ἐλυμπο φύτρωσε ἕνας ἔλατος
καὶ στὸν ἴσγιο του ἀπὸ κάτω κλεφτουριά μαζεύονταν
καὶ εἶχαν καὶ ἕνα γέροντα τετρακόσια δυὸ χρονῶν.
χάλευε⁵ νὰ παντρευτῆ..

Παπαδιὰν ἐγύρευε, παπαδιὰ δὲν τὸν ἐθέλει.
— Θέ μου γιὰ ξανάνοιωμα ἐμένα καὶ τὸν μαῦρο μου.
— Μαῦρος ξανανοιώνει, σὺ δὲν ξανανοιώνεις.

Ὁ Θύμιος (ἐπιτραπέζιο)

— Καλὰ π' εἶναι Θύμιου μ' τὰ κρασιά καὶ τὰ παχιά κριάρια!
— Βαρὺς πού εἶν' ὁ πόλεμος, βαρὺ καὶ τοῦ μολύβι!
Σὰν ἔπεισι στὶς πλατίτσες μου ἑπτὰ δραμιοῦ μολύβι!
μὲ σύντριψε τὰ κόκκαλα μ' ἔλιωσε τὸ κορμί μου.

1. Στὴν Νικήτη δὲν ὑπάρχουν τραγούδια πού νὰ ἀναφέρονται σ' ἕναν ὀρισμένο κλέφτη, ἐκτὸς τῶν πολὺ γνωστῶν ὅπως τοῦ Νικοτσάρα, Κατσαντώνη κλπ. Τὰ δικὰ μας κλέφτικα τραγούδια εἶναι λυρικοῦ περιεχομένου.

2. λοιμόρι = μνήμα (ἡ φράση: πᾶμε στὰ λοιμόρια = πᾶμε στὸ νεκροταφεῖο).

3. Παραλλαγή τοῦ τραγουδιῦ ὑπάρχει στὴ «Βασικὴ βιβλιοθήκη» Τόμος 46, σελίδα 226.

4. ἀμάχνη = δύναμη, ὀρμη, φόρα.

5. χάλευω = γυρεύω.

Πέφτει ἡ⁶ Θύμιος κοίτεται στὸν πλάτανο στὴ βρύση
καὶ τὰ πουδάρια στοῦ νερό, πάλι νερὸ γυρεύουν.⁷
Καὶ τὰ πουλιά κουβέντιασι τ' ἄγρια τὰ χελιδόνια.
— Τάχα πουλιά μ' θὰ σηκωθῶ, θὰ γειάνω, θὰ πιθάνω;
Καὶ τὰ πουλιά τὸν ἔλεγαν καὶ τὰ πουλιά τὸν λένε:
— Καὶ ὄσα θουνά πού πέρασες κάμπους πού περπατοῦσες,
σ' ὄλα λουλούδια φύτρωσαν, λουλούδια πού μυρίζουν,
νὰ μάξεβες νὰ τὰ 'βραξες νὰ 'πλενες τὴν πληγὴ σου,
νὰ 'πλενες τὴν λαβωματιά ὡσότου γιὰ νὰ γειάνεις.

6. Ληστρική, τῆς φυλακῆς

Ἐδίψασα, θέλω νερό (ἐπιτραπέζιο)

Ἐδίψασα, θέλου νερό 'πού κρυσταλλένια βρύση
καὶ ἀπ' ἀσημένιουν μαστραπὰ καὶ ἀπὸ κοπέλλας χέρι.
Φίλοι μ' ἐχτροὶ γινήκανε, τ' ἀδελφία μου προδότις
καὶ μ' ἔρριξαν στὴ φυλακὴ νὰ κάνου τριάντα μέρις,
καὶ παραπέσαν τὰ χαρτιά, κάνω τριάντα χρόνια.
Λιφτουκαρυὰ ἐφύτρεπα στὴ φυλακὴ, στὴ πόρτα
καὶ λιφτουκαρυὰ τσάκισα καὶ λιφτιριά δὲν εἶδα.
Μόν'⁸ μιὰ γιορτὴ, μιὰ Κυριακὴ, μιὰ 'πίσημη ἡμέρα
ἔκατσα καὶ τραγοῦδησα καὶ λέου ἕνα τραγοῦδι.
Βασιλοπούλα μ' ἄκουσι ψηλὰ ἀπ' τοῦ σιγαί:
— Ποιὸς εἶν' αὐτὸς πού τραγοῦδεῖ καὶ λέει τέτοιο τραγοῦδι;
'Αν εἶναι ἀπ' τοὺς σκλάβους μου, μιστὸν θὰ τ' ἀνιβάσου
καὶ ἄν εἶναι ἀπ' τοὺς δούλους μου, θὰ τὸν ἱλευτερώσου.

Καλότυχα εἶναι τὰ θουνά (ἐπιτραπέζιο)

Καλότυχα εἶναι τὰ θουνά, ποτέ τους δὲν γιρνᾶνε,
μόν' καρτιροῦν τὴν ἀνοιξὴ τ' ὀμορφο καλοκαίρι
νὰ βγοῦν οἱ στάνις⁹ στὰ θουνὰ νὰ βγοῦν καὶ οἱ Βλαχοπούλες,
νὰ βγοῦν καὶ τὰ βλαχόπουλα βαρώντας τὴν φλογέρα,
νὰ βγῶ καὶ 'γὼ π' τὴ φυλακὴ π' τὰ Λαοσινὰ μπουντρούμια
νὰ πάρω δίπλα τὰ θουνὰ καὶ ἀλόρτα¹⁰ τὰ λαγκάδια
καὶ νὰ σφυρίζω κλέφτικα, λίγο καπιτανάτα,
νὰ μάσω τὰ κλεφτόπουλα πού τὰ 'χω σκορπισμένα.

6. Τὸ ἀρσενικὸ ἄρθρο σπάνια τὸ χρησιμοποιοῦν οἱ ἠλικιωμένοι τοῦ χωριοῦ μας. Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς τὸ ἀρσενικὸ: Ὀνομ. ἡ (π.χ. ἡ Γιάννης) γενική τ' (π.χ. τ' Γιάννη) αἰτιατική τὸν (τὸν Γιάννη) κλπ.

7. γυρεύω = ζητῶ.

8. Ἄλλοι στὸ χωριὸ τοὺς τελευταίους 6 στίχους τοὺς θέλουν ὡς ἐξῆς:

Μιὰ Κυριακὴ πρωτὶ - πρωτὶ καὶ ἕνα Σάββατο βράδυ
μὲ πῆρε τὸ παράπονο καὶ τοῦ βαρὺ τὸ κλάμα
Καὶ ἀρχίνησα νὰ τραγοῦδῶ καὶ ἀρχίνησα νὰ κλαίγω
Βασιλοπούλα μ' ἄκουσι ψηλὰ π' τὸ παραθύρι.

— Ποιὸς εἶν' αὐτὸς πού τραγοῦδᾶ, ποιὸς εἶν' αὐτὸς πού κλαίγει
Νὰ τὸν χαρίσω λεβεντιὰ, νὰ τὸν χαρίσω νιάτα.

9. στάνις = τὰ κοπάδια.

10. ἀλόρτα = ἴσια μπροστά, ὄρθια.

ΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΙΚΗΤΗΣ

Καθηγητῆ Φιλολογίας

Ὁ Γιαγιάς¹¹ (ἐπιτραπέζιο)

Στῆς Σάμος τὰ ψηλά βουνά, στοῦ Κέρκη τὰ λημέρια,
ἐκεῖ ξεχείμασ' ὁ Γιαγιάς μ' ἐξήντα παλικάρια.
Ἔιχε γιὰ τροφοδότη του ἕναν ἐξάδελφό του.
Κοκώνη τὸν ἐλέγανε πρῶτος ἐξάδελφός του.
Τὴν ὥρα πού ζητεῖ νιρό, φαρμάκι τοῦν ποτιτίζει
κι μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε πᾶρτι τὴν κεφαλὴ του.
Πᾶρτι τὴν κεφαλὴ του νὰ πάρουμε τὴν ἀμοιβή.

Ὁ Ντούλας (ἐπιτραπέζιο)

Τίνος μανοῦλα θλίβεται τίνος μανοῦλα κλαίγει;
Τοῦ Ντούλα ἢ μάνα θλίβεται τοῦ Ντούλα ἢ μάνα κλαίγει:
Σήμερα Ντούλα μ' πασχαλιά, σήμερα πανηγύρι,
Σήμερα ἀλλάζουν τὰ πιδιά κι πιθιρὲς τὶς νύφες
κι ἐσὺ Ντούλα μ' φυλακή, στὰ Λαρσινὰ μπουντρούμα.
— Ντούλα μ' δὲν ἀντρεῖέσαι, τὰ σίδηρα νὰ σπάσεις
Νὰ βγεις ἀπ' τ'φυλακή ἀπ' τ' ἔρημη τὴν μπράγκα¹²
νὰ πάρεις δίπλα τὰ βουνά δίπλα τὰ κορφοβούνια
νὰ πάρεις σκλάβους δικαστὲς κι τοῦν εἰσαγγελέα,
πού δὲν δικάζουν ἔξιμηνο, πού δὲν δικάζουν χρόνο,
μόνο δικάζουν θάνατο καὶ τὴν καρμανιόλα.
— Τὸ πῶς μάνα μ' ν' ἀντρειωθῶ τὰ σίδηρα νὰ σπάσω,
π' ἔλιωσαν τὸ κορμάκι μου τὰ σίδηρα κι μπράγκας.

Γέρασα ὁ μαῦρος, γέρασα (ἐπιτραπέζιο)

Γέρασα μαῦρος γέρασα προστύτερα πού σένα.
Μὴ γέρασαν οἱ φυλακὲς τῆς Πάτρας τὰ μπουγάζια,¹⁴
μέρα καὶ νύχτα καθιστὸς στοὺς τοίχους ἔκουμπισμένους.
Σαπίσαν οἱ πλατίτσες μου, τριπῆσαν τὰ γοφιά μου.
Τὴν Παναγιά παρακαλῶ κι τοῦ Θεοῦ δουξιάζω,
Νὰ γερμητισθοῦν οἱ φυλακὲς, τῆς πόλης τὰ μπουγάζια
νὰ βγῶ κι ἔγῳ ἀπ' τ' φυλακή, τὰ ἔρημα τὰ κάστρα
νὰ πάρου δίπλα τὰ βουνά δίπλα τὰ βιλαέτια
νὰ πάρου σκλάβους δικαστὲς..¹⁴
πού μὲ δικάσαν ὁσβία καὶ δὲν δικάσαν χρόνο.

Δ' ΠΑΡΑΛΟΓΕΣ

Κόρη μου ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄντρας σου (ἐπιτραπέζιο)

Ἐημέρωσε ἡ χαραυγὴ, ἡ πούλια πάει στὴ θύση.
Πάν' τὰ πουλάκια στὴ βοσκὴ κι λιγερὲς στὴ βρύση.
Πῆρα κι ἐγὼ τὸν μαῦρο μου νὰ πάω νὰ τὸν ποτίσω.

11. Οἱ Γιαγιάδες (;) ὅπως μοῦ εἶπε ὁ Νικήτας Μητσιάρας (58 ἐ-
τῶν), πού μοῦ ὑπαγόρευσε τὸ παραπάνω τραγούδι, ἦταν τρεῖς κλέ-
φτες πού βγήκαν στὰ βουνά μετὰ τὸν κλέφτη Κέρκη (;). Τοὺς Για-
γιάδες τοὺς ἐπικύρησε τὸ Ἑλληνικὸ κράτος κι ὁ ἐξάδελφός τους καὶ
τροφοδότης τους Κοκώνης (τέτοιο ὄνομα ὑπάρχει σήμερα στὴ Σικκὰ
Χαλκιδικῆς) τοὺς φαρμάκωσε, γιὰ νὰ πάρει τὴν ἀμοιβή. Πότε τώρα
συνέβηκαν ὅλα αὐτὰ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ ἐξακριβώσω.

12. μπράγκα = μπουντρούμα.

13. μπουγάζι = στενὸ μέρος, στενὸ πέρασμα (Τούρκικη λέξη).

14. Ὁ κ. Ἀναγνωστάρας τὸν στίχο αὐτὸ συμπληρώνει ὡς ἐξῆς:

Νὰ πάρου σκλάβους δικαστὲς καὶ σ' ἐλ' ὅς κλονάρι (;).

Βλέπω τὴν Χάϊδα μου πού πλένει κι σκαματίζει.¹
Ἄσπρα πλένει, μαῦρα φορεῖ, μαῦρ' εἶναι φορεσιά της.

— Καλή σου μέρα λυγερή.
— Καλῶς τὸν τὸν λεβέντη.
— Κόρη, γιὰ δῶσε μου νερὸ νὰ πῶ καὶ ἔγῳ κι ὁ μαῦρος
Σαράντα τάσια ἔβγαλε στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε
καὶ πάνω στὰ σαράντα δυὸ στὰ μάτια της τὴν εἶδε.
Καὶ τότε τὴν ἐρώτησε καὶ τότε τὴν ἐλέγει:
— Κόρη μ' γιὰτι φορεῖς λερά,² γιὰτι φορεῖς τὰ μαῦρα;
— Ἔχω ἄντρα στὴν ξενιτιά, δώδεκα χρόνια σκλάβο.
— Κόρη μ', ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄντρας σου, ἐγὼ ἔμαι ὁ καλὸς σου.
— Πές μου σημάδια τοῦ κορμιοῦ τὸ τί σημάδια ἔχω.
Ἔχεις ἐλιά στὸν μάγουλο κι ἀνάμεσα στὰ στήθια
— Πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ καὶ τί σημάδια ἔχει
Ἔχεις μηλιὰ στὴ πόρτα σου, κληματαριά στὴ σκάλα
— Καλέ μου σύ ὄσαι ὁ ἄντρας μου κι ὁ ἀγαπητικὸς μου.

Μάνα καὶ γιὸς ἐμάλωναν (χορευτικὸ)

Μάνα κι γιὸς ἐμάλωναν γιὰ μιὰ Βουργαροπούλα
— Μάνα μου, ἄς τὴν πάρουμε τὴν Βουργαρούδα νύφη
— Ν' ἐκείνη γιέ μ' εἶναι φτωχιά, πολλὰ προικιά δὲν ἔχει.
— Ν' ἐφές τὴν εἶδα στοῦ χουρὸ χρυσὸ μαντήλι φοροῦσε.
— Ἄν εἶναι γιέ μ' καθὼς μὴ λές, νὰ στεῖλω προυξενήτες.
Στέλνει παπάδες δάδεκα, μητροπολιτὲς δέκα.
Σὰν αἶψαν τὴν ἐφέρανε σὰν μιὰ κυραῖτοπούλα.³
Ἡ πεθερὰ κατέβηκε ἀπὸ τοῦ χέρ' τὴν παίρνει.
Κι τοὺς μαγεῖρους ἔλεγε κι τοὺς μαγεῖρους λέει:
— Μάγειροι, μαγειρέψητι στοὺν γάμου γιὰ τὴν νύφη
τὴν ὄχινα⁴ κι τοὺν ὄχιὰ κι τοὺς ὄχινοκεντρίτες.
Ἡ πεθερὰ κατέβηκε, στοῦ μαγεριοῦ τ' πηγαίνει.
— Γιὰ γέψου, νύφη μ' τοῦ ζουμί κι πάρε ἀπ' τοῦ ψάρι.
— Πικρὸ εἶναι, μάνα μ' τοῦ ζουμί, φαρμάκι εἶν' το* ψάρι.
νερὸ μάνα μ' κι πέθανα, νερὸ κι θὰ πεθάνω.
— Ἐγὼ νυφούλα μ' γέρασα τὴν βρύση δὲν τὴν ξέρω.
Τρέχει⁵ στὸν πιθερὸ κι τοὺν ρωτάει:
— Νερὸ πατέρα μ' κι πέθανα, νερὸ κι θὰ πεθάνω
— Ἐγὼ νυφούλα μ' γέρασα τὴν βρύση δὲν τὴν ξέρω
Τρέχει στὸν Γιάννη γιὰ νερὸ.
— Νερὸ Γιάννη μ' κι πέθανα, νερὸ κι θὰ πιθάνω.
Τὶς στάμνες Γιάννης ἄρπαξε, στὴ βρύση κατεβαίνει.
Ὅσο νὰ πάει καὶ νὰ ῥθει, τὴν βρῖσκει πεθαμένη.
Βρῖσκει παπάδες π' ἔψαλαν, παπάδες πού διαβάζαν
βρῖσκει παιδιὰ πού ἔσκαβαν τὸ μνήμα της νὰ κάνουν.
Καὶ πάει καὶ τοὺς ἔλεγε καὶ πάει καὶ τοὺς λέει:
— Παιδιά μ' μακρὸν φαρδὸν τὸ μνήμα, νὰ παίρνει δυὸ νομάτοι.
Ἄπλωσε τὸ χεράκι του κι ἄρπάζει τὸ μαχαίρι.
Μιὰ χατζαριά ἐχτύπησε ἀνάμεσα στὰ στήθια,
κι ὁ στόμας τ' αἶμα γιόμισε, τὰ χεῖλη του φαρμάκι.
Καὶ μέσ τὸν τάφο πήδησε καὶ τὸν ἐπαραχώσαν.
Στὴ Βουργαρούδα βρῆκ' ἰτιά στοῦ Γιάννη κυπαρίσι.

1. σκαματίζω = κουράζομαι.

2. λερός = ἀκάθαρτος.

3. κυραῖτοπούλα = χωριάτοπούλα, φτωχὴ κόρη.

4. ὄχινα = ἔχιδινα.

5. Οἱ στίχοι ἀτελεῖς, ὅπως μοῦ τοὺς εἶπαν.

- Τὸ Ταχυδρομείο μας
- Βῆμα Ἀναγνωστῶν
- Ἐλεύθερη συζήτηση

ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΑΝΤΙ ΑΜΜΟΥΔΙΑΣ ἢ ΝΕΡΟ;

Συζητεῖται στὸ χωριὸ ὅτι στὸ μέλλον ἢ προκυμαία τῆς Νικήτης θὰ κτιστεῖ μὲ τσιμέντο. Τῆ θέσῃ τῆς ἀμμουδιάς θὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ ἕνα τσιμεντένιο τεῖχος ὅπως περὶ που εἶναι στὴ Θεοσ(ν)ίκη.

Μιὰ τέτοια πράξη εἶναι ἀνεπιθύμητη. Ὁ τρόπος τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀμαξιῶν μπορεῖ νὰ λυθεῖ στὴ Νικήτη μὲ τὴν κατασκευὴ δρόμων κάθῃτα καὶ ὀριζόντια στὸ χωριὸ ἂν αὐτὸ τὸ ἐπιτρέπον οἱ ἴδιο κτήτες τῆς περιοχῆς. Ὅμως ἢ τσιμεντένια προκυμαία δημιουργεῖ προβλήματα ἐναντίον τῆς φύσεως. Ἡ Πρόνοια δημιούργησε «ἄμμο». Στὴ θέσῃ αὐτῆς τσιμέντο σημαίνει ὅτι στὸ μέλλον ἢ θάλασσά μας δὲν θὰ εἶναι καθαρὴ. Αὐτὸ τὸ πρόβλημα ὑπάρχει σὲ ὅλα τὰ μεγάλα λιμάνια. Γιατὶ τὸ τσιμέντο ἐμποδίζει τὰ κύματα νὰ διώξουν τὰ σκουπίδια. Ἀντίθετα. Τὸ τσιμέντο στὴν ἄκρῃ τῆς παραλίας βοηθάει τὴν πολύχρονη καὶ στάσιμη συσσώρευση ἀκαθαρσίας. Κάτι τέτοιο ἴσως συμβεῖ στὸ πιὸ ὄμορφο μέρος τοῦ χωριοῦ μας.

Εἶναι εὐχάριστο ὅτι ἢ κοινότητά μας (ἢ κοινότητά μας διοίκηση) σκέπτεται κατασκευὴ ἔργων. Τῆ στιγμῇ πού τὸ πρόβλημα τοῦ νεροῦ στὴ Νικήτη εἶναι τόσο μεγάλο, ἄλλη πράξη δὲν θὰ εἶναι πιὸ σημαντικὴ. Ἡ κοινότητα σὲ συνεργασία μὲ μηχανικούς (ἴσως καὶ γεωλόγους τοπικούς) πρέπει νὰ φέρει νερὸ στὸ χωριὸ ὅσο γίνεται πιὸ γρήγορα. Τὰ χρήματα πού χρειάζονται γιὰ τὸ νερὸ (ἔργο κοινῆς ἀφέλειας ἢ ἀναγκαῖο ἔργο) θὰ τὰ πληρώσουν ὅλοι οἱ Νικητιανοὶ καὶ τὸ κράτος. Σὲ περὶπτωση πού τὸ χωριὸ, ἀδυνατεῖ νὰ πληρώσει ὅλα τὰ ἔξοδα τὸ κράτος εἶναι ἐκεῖνο πού δίνει χρήματα γιὰ τὰ ἔργα τῆς κοινῆς ἀφέλειας.

Σὲ κοινωφελῆ ἔργα ἔξοδα καὶ ἔσοδα ἀδυνατοῦν νὰ ὑπολογισθοῦν μὲ ἀριθμούς. Ἀλλὰ μετροῦνται μὲ τὴν ἐπίδρασή τους στὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων. Μὲ εἰδικὴ ψήφο (ἀπόφαση) ἢ χρηματικὴ προσφορά σὲ προκείμενες περιπτώσεις εἶναι δυνατόν νὰ αὐξηθῇ σὲ ποσότητα χωρὶς καμμιὰ πληθωριστικὴ ἐπίδραση ἢ στατιστικὴ ἀνωμαλία. Συνεπῶς τὸ χρηματοδοτικὸ πρόβλημα τοῦ νεροῦ μας, λύνεται Αὐτὴ ἢ γλωσσικὴ παρεμβολὴ τῆς γλωσσικῆς μετατροπῆς ἔγινε σκόπιμα γιὰ ὄσους εἰδικὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν χρηματοδότηση ἔργων ἀνάγκης τόπου.

Ἄφθονο καλὸ καὶ μελλοντικὰ ἀσφαλισμένο νερὸ στὴ Νικήτη θὰ κάνει λειτουργικὰ καὶ ποιοτικὰ τὸ χωριὸ μας πιὸ δυναμικὸ. Θὰ πιούμε νερὸ εὐχάριστα. Καὶ αὐτοὶ πού γρήγορα θὰ φέρουν νερὸ στὴ Νικήτη θὰ τιμηθοῦν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ. Μιὰ μοναδικὴ εὐκαιρία γιὰ τοὺς κοινοτικούς μας διοικητὲς νὰ ἀφήσουν καλὸ ὄνομα στὴν ἱστορία τῆς Νικήτης.

ΣΗΜ.: Ὁ «Σίθων» ἔχει σχολιάσει τὸ πρόβλημα τοῦ νεροῦ σὲ προηγούμενο τεῦχος (ἀρ. 21). Μέχρι πού νὰ λυθεῖ αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἢ ἐφημερίδα πρέπει νὰ πάρει ὑπεύθυνη θέσῃ καὶ νὰ τὸ ὑποβοηθήσει μὲ κάθε μέσο

Ἄθανάσιος Μιχαλοῦδης

«Ο ΣΙΘΩΝ»
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
 Ἰδιοκτησίας
 Ἐμπολιτιστικῆς Ἑταιρείας
ΝΕΩΝ
 Νικήτης Χαλκιδικῆς
ΣΤΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
 Δ)ση: **ΕΒΕΝ Ο ΣΙΘΩΝ**
 Νικήτη Χαλκιδικῆς
Τυπο Μουγκος
 Πρ. Νικολάου 1 ☎ 272252

Ἡ Συνέλευση τοῦ «ΣΙΘΩΝΑ»

Τὴν Τρίτη 26 Δεκεμβρίου 1978 συγκεντρώθηκαν στὸ Δημ. Σχολεῖο Νικήτης τὰ μέλη τῆς Ε.Ε.Ν.Ν. Ο ΣΙΘΩΝ γιὰ τὴν ἐτήσια Γενικὴ Συνέλευση μὲ θέματα:

Ἄπολογισμός.
 Ἐκλογὲς νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Συζήτηση πάνω σὲ θέματα πού ἀφοροῦν τὸ χωριὸ μας.

Μετὰ τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ ἀπερχομένου Δ.Σ. ἀπὸ τὸν πρόεδρο Μιχάλη Ἀναγνωστάρα γιὰ τὴν προσφορά τοῦ Σίθωνα στὸν χρόνο πού πέρασε ἀκολούθησαν ἀρχαιοσιεῖς καὶ ἀπὸ μικτὸ ψηφοδέλτιο ἐξελέγη καὶ συγκροτήθηκε σὲ σῶμα τὸ νέο Διοικ. Συμβού-

λιο ὡς ἐξῆς:

Πρόεδρος Μιχάλης Ἀναγνωστάρας ὀδοντίατρος.
 Ἀντιπρόεδρος Μιχάλης Μιχαλοῦδης μελισσοτρόφος.
 Γ. Γραμματέας Γιάννης Κανατᾶς φοιτητῆς.
 Ε. Γραμματέας Τριαντάφυλλος Οἰκονόμου σπουδαστῆς.
 Μέλη Ἄθανάσιος Ξανθόπουλος Πολ. Μηχανικός, Ἀχιλλέας Παλαστεργίου Ἴδ. Ὑπάλληλος.

Γιὰ τὴν ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχαν αἱ τήσεις ὑποψηφιοτήτων προκυρήχθηκαν ἐκλογὲς γιὰ τίς 25.3.79.

Κόπηκε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία στὴ Θεσσαλονίκῃ.

Ἡ πίττα τοῦ Συλλόγου μας

Στὴ Θεοσ(ν)ίκη στίς 3.2.79 στὴν οἰκογενειακὴ ταβέρνα τοῦ Ζαχαρία ὁ Σίθωνας ἔκοψε τὴν πίττα του. Παρόντες πάνω ἀπὸ 200 Νικητιανοὶ καὶ ἄλλοι φίλοι τοῦ Σίθωνα.

Τὸ γλέντι ἄρχισε ἀπὸ πολὺ νωρὶς σὲ μιὰ κεφάτη ἀτμόσφαιρα. Τὸ κόψιμο τῆς χωριᾶτικῆς πίττας πού ἔγινε κατὸ πιν ἔδωσε μιὰ ἰδιαίτερη ὄψη σπέρνοντας παλῆς Νικητιανὲς θύμησης. Τὸ νόμισμα βοῆθε ἢ παρέα τοῦ κ. Λαμουλάκη ἀναλαμβάνοντας μ' αὐτὴ τὴν ἐπιτυχία τὴν ὑποχρέωση νὰ προσφέρει βιβλία στὴ βι-

βλιοθήκῃ τοῦ Σίθωνα.

Ἀκολούθησε τρικοῦβερο γλέντι καὶ στὴ συνέχεια ἔγινε λαχειοφόρος ἀγορὰ μὲ δῶρα προσφορά φίλων τοῦ συλλόγου (Σκορπιός, Καραμάνος, Κυριακόπουλος, Παπαγεωργίου, Μόκκας κ.ἄ.).

Ἡ ὄλη διασκέδαση κράτησε μέχρι τίς 3 τὸ πρωῖ ἀφοῦ ἀκούστηκαν ἀπὸ μερκοὺς νέους μας Χαλκιδικιώτικα τραγοῦδια.

Ὁ Σίθωνας εὐχαριστεῖ ὄλους ὄσους ἀγαποῦν καὶ συμμερίζονται τίς ἐκδηλώσεις του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ «ΣΙΘΩΝΑ»

Το 1978 η δραστηριότητα του Σίθωνα ξεπέρασε κάθε προηγούμενο, τόσο από πλευράς διαθέσεως όσο και από πλευράς αγωνιστικής έκφρασεως. Αποδείχτηκε στην πράξη ότι η άρμονική συνεργασία όσο μικρή και αν είναι φέρνει τα γόνιμα αποτελέσματα της. Και γι' αυτό ακριβώς τό λόγο επάξια οι προσπάθειες του Σίθωνα στο περασμένο χρόνο παρασημοφορήθηκαν όχι μόνο από το χωριό αλλά και από ξένους οι οποίοι κατάπληκτοι παρακολούθησαν τις δραστηριότητες του Συλλόγου.

Παρακάτω αναφέρονται οι δραστηριότητες του 1978.

1) Στις αρχές του 1978

στο Δημοτικό Σχολείο, κόψιμο πίττας και δμυλία από τον φιλόλογο κ. Μάκη Κρικέλα, με θέμα το έθιμο των καλώντων στη Νικήτη.

2) Τις αποκριές αναβίωση του έθιμου του χορού στο χοροστάσι με λαϊκά όργανα και συμμετοχή των Νικητιανών.

3) Κόψιμο πίττας στη Θεσσαλονίκη στη «Φωλιά της Όπερας».

4) Το Πάσχα έκδρομη στη Βουλγαρία και Ρουμανία.

5) Την τελευταία Κυριακή του Ιουλίου ο 8ος Κολυμβητικός Διάπλους του Τουρναϊού κόλπου, με έπιτυχία τόσο από οργανωτικής, όσο και από αγωνιστικής πλευράς.

6) Έκθεση παλιάς φωτο-

γραφίας στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου. Μια έκδηλωση πρωτότυπη σαν ιδέα, με μεγάλη απήχηση, που συγκίνησε τους παλιούς και κέντρωσε τον ενδιαφέρον των νέων να γνωρίσουν την ιστορία των Νικητιανών και της Νικήτης. Οι παλιές φωτογραφίες που προσφέρθηκαν με προθυμία από τους κατοίκους του χωριού, ανατυπώθηκαν, και παραμένουν στα αρχεία του Σίθωνα. Ο «Σίθωνας» σκοπεύει να εκδώσει Λεύκωμα με τις κυριότερες απ' αυτές.

7) Έκθεση χαλκογραφίας, πυρογραφίας και καρφογραφίας των Ιωάννη Πούλιου, Ιωάννη Λουκοβίτη και Μιχάλη Αναγνωστάρα στο Δημο-

τικό Σχολείο.

8) Αγορά βιβλίων με τα χρήματα της Αγροτικής Τράπεζας για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης του.

9) Βράβευση των καλύτερων μαθητών του Γυμνασίου Νικήτης με χρηματικά έπαθλα 5.000 δραχμών.

10) Ηθική και υλική συμπαράσταση του Αθλητικού Συλλόγου.

11) Η συνέχιση της εκδόσεως της εφημερίδας μας με έπιτυχία κατά το 1978.

Για φέτος προσδοκούμε περισσότερο αποτελεσματικότητα στις προσπάθειές μας οι οποίες θα πραγματοποιηθούν μόνο με τη συλλογική εργασία και την έκούσια προσφορά.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΝΙΚΗΤΗΣ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)
στήματος της Αγροτικής Τραπεζής στη Νικήτη Χαλκιδικής που γεωγραφικώς τουλάχιστον εύρισκται στο κεντρικότερο σημείο της Σιθωνίας, θα εξυπηρετήση περισσότερο από 10.000 αγρότες με λισσοτρόφους, κτηνοτρόφους και Ρητινοσυλλέκτας των έξις δμύρων χωριών 1) Νικήτης, 2) Μεταμορφώσεως, 3) Βατοπεδίου, 4) Όρμυλίας 5) Αγίου Νικολάου 6) Μεταγγιτσίου 7) Αγίου Δημητρίου 8) Ν. Μαρμαρά, 9) Σικιάς και 10) Σάρτης με σύνολον 15 Συνεταιρισμών στα άνωτέρω χωριά.

Πρέπει να ληφθή υπ' όψιν ότι αρκετά των άνωτέρω χωριών εύρισκονται σε απόσταση μεγαλυτέρα των 80 χιλιομέτρων από το Έποκ)μα Πολυγύρου από το οποίο εξυπηρετούνται σήμερα. Έτσι δημιουργείται πρόβλημα χρόνου αλλά και οικονομικό πρόβλημα με αποτέλεσμα να χάνουν οι αγρότες αρκετό χρόνο και να επιβαρύνονται με έξοδα χωρίς πολλές φορές να εξυπηρετούνται πλήρως.

Πλέον τούτων η δημιουργία Έποκαταστήματος στη Νικήτη συμφέρει και στην Αγροτική Τράπεζα έφ' όσον οι καταθέτες θα εξυπηρετούνται απ' ευθείας και δεν θα περιμένουν το αυτοκίνητον της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ για να καταθέσουν όχι μόνο τις οικονομίες τους αλλά και σεβαστά ποσά από την έκποίηση των Τουριστικών χωραφιών τους.

Είμαστε σίγουροι πως θα εξετάσετε το αίτημά μας αυτό και είμαστε βέβαιοι για το ενδιαφέρον σας. Σας εύχαριστούμε εκ των προτέρων

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

- α) Γεωργικού Συν. Νικήτης
β) Μελισκοῦ Συν)σμοῦ
γ) Ε.Δ.Σ. Ρητικῶν Σιθων.

Σ.Σ. Ο Σίθωνας είναι σύμφωνος με τη παραπάνω απαίτηση των γεωργῶν, και θα προσπαθήσει όσο μπορεί, παρέχοντας οποιαδήποτε βοήθεια ώστε να πραγματοποιηθούν οι επιδιώξεις των Συνεταιρισμών για τη δημιουργία του Έποκαταστήματος της Αγροτικής Τραπεζής.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)
στο χωριό και δεν χρειάζεται να δώσουμε ούτε μια δραχμή για το οικόπεδο Έπουένως αύριο κιάλας μπορούμε να κάνουμε το σπίτι μας.

Αλλά όλοι οι προηγούμενοι συγχωριανοί μας που διοίκησαν το χωριό και το οικόπεδο είχαν στη διάθεσή τους και το μυαλό για να κάνουν το Κοινοτικό κατάστημα. Για να μην αποφασίσουν να το κάνουν εκεί και να ψάχνουν να βρουν άλλο οικόπεδο θα πρέπει να υπήρχε λόγος.

Και ο βασικός λόγος για να μην κάνουν εκεί το Κοινοτικό κατάστημα ήταν να μην τους αναθεματίζουν όλοι οι μεταγενέστεροι και να μην λένε, μα μυαλό δεν είχαν να κάνουν σε καλύτερο μέρος το Κοινοτικό κατάστημα.

Οι λόγοι που νομίζουμε ότι υπάρχουν είναι:

Πρώτα - πρώτα η θέση του. Είναι πίσω από σπίτια σε άσχημη θέση.

Μετά είναι μακριά από τη μελλοντική ανάπτυξη του χωριού. Το χωριό μας αν ξεπεραστούν μερικά εμπόδια, σχέδιο που υπάρχει για την παρολία και μπορεί να οικο-

πδοποιηθεί και η υπόλοιπη έκταση από δεξιά και αριστερά του καινούργιου οικισμού, μέσα σε 5 ή 10 χρόνια θα έχει τρομερή ανάπτυξη και θα συγκεντρωθεί γύρω στον καινούργιο δρόμο και στην παρολία από την Κασταμονίτη μέχρι το Καστρί.

Δεν θα πρέπει να υπάρχει καμιά άμφιβολία πως το μέλλον του χωριού είναι λαμπρό.

Γιαυτό θα πρέπει να μην βλέπουμε τη σημερινή κατάσταση μόνο, αλλά και πως θα είμαστε μετά από 10 χρόνια.

Δεν πρέπει να είμαστε τόσο βιαστικοί σε τόσο σοβαρά θέματα. Χρειάζεται λύση άμεση, αλλά σωστή.

Τέλος εμείς έχουμε προτείνει για σοβαρά θέματα να γίνονται δημόσιες συγκεντρώσεις όλων των κατοίκων όπου θα εκφραστούν όλες οι γνώμες και θα διαλεχτεί η πιο σωστή λύση και όχι η λύση που βολεύει τους μεσήλικες και τους γεροντότερους σήμερα.

Πρέπει να γίνει δημόσια συγκέντρωση για το θέμα του Κοινοτικού καταστήματος για να μάθει ο κόσμος τι θα γίνει και να αναλάβει ο καθένας τις ευθύνες του.

ΘΕΜΑΤΑ - ΑΠΟΦΕΙΣ - ΡΕΠΟΡΤΑΖ - ΜΕΓΕΘΥΝΣΕΙΣ - ΘΕΜΑΤΑ - ΑΠΟΦΕΙΣ - ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΑΠΟΚΡΗΣ ΣΤΗ ΝΙΚΗΤΗ

Και για φέτος όπως και πέρυσι συνεχίστηκε κατά τρόπο ξέφρενο και έντυπωσιακό η αναβίωση του έθιμου του καρναβαλιού. Έτσι στο γνωστό «χοροστάσι» άρχισε πλέον και θεατρικά να δίνεται η συνέχεια του «χορού των καρναβαλιών» με τους «ζουρνάδες» μέσα σε μια χαρούμενη και ξελαλλη ατμόσφαιρα στα πλαίσια των Απόκρεω.

Κόσμος απ' όλο το χωριό συγκεντρώνονταν απ' το μεσημέρι καθώς άκουγόταν ο ζωηρός ήχος των μουσικών οργάνων. Όλοι αφήναν τα σπίτια τους και έρχόταν στο «χοροστάσι» να χορέψουν για να ζωντανέψουν μέσα τους τα παλιά καλά χρόνια και να αναπάνουν τη μουσικότητα μιας γνώριμης παράδοσης. Είναι το συγκινησιακό, το παλιό το συμβολικό έθιμο που αντανάκλα στις καρδιές των ανθρώπων και προσδίδει κάτι διαφορετικό, τη χάρη μ' όλα τα γνήσια στοιχεία της. Μικροί

μεγάλοι τώρα πιασμένοι χέρι - χέρι χορεύανε στο ρυθμό της παραδοσιακής μουσικής ξεχνώντας τη στείρα μουσικότητα την πλασμένη απ' τη καθημερινότητα.

Καθώς περνά η ώρα όλο και περισσότερο «ανάβει» κυριολεκτικά το γλέντι, αφού συνάμα κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα καρναβάλια, που με το παράξενο ντύσιμό τους σπάνουν τη μονοτονία.

Ο χορός σύρεται απ' τους ηλικιωμένους οι οποίοι επιφύλασσουν για τον εαυτό τους αυτό το προνόμιο. Η ζωντανία μοιράζεται σ' όλους και σ' αυτούς που είναι στο χορό και σ' αυτούς που βρίσκονται απ' έξω. Ο καθένας ζει με το δικό του τρόπο αυτή τη ξεχωριστή μέρα μέχρι που να έρθει η δύση του ήλιου βιαστική όπως πάντα για να γράψει με φωτεινά γράμματα στα πρόσωπα όλων μας «και του χρόνου».

Το. Καζάνης

Νικητιανή Λαογραφία

Κουτσός;

Από τα αρχαία κόσμηματα κοσμήματα = θύσανος, τούφα, κορυφή δένδρου πιθανόν παράγεται το νεώτερο ιδιωματικό (Νικήτη Χαλκιδικής) Κο(ου)τσός Κοτσός, που η πρώτη σημασία του θα ήταν «με κομμένη την κορυφή, λειψός, κουτός» πρβ. και κουτσομπός που προέρχεται από την ίδια ρίζα.

Η μετάβαση από τη σημασία κοσμήματα, που κυρίως σημαίνει αυτός που έχει κορυφή, τούφα, θύσανο, στην σημασία «αυτός που έχει κομμένη την κορυφή», πιθανόν προήλθε από παρετυμολογία από το κόπτειν = με κομμένη την κορυφή.

**Νά διατηρηθεί
ό παραδοσιακός
καρκτήρας
της Χαλκιδικής**

(Συνέχεια από τη σελ. 2)
δοσιακών οικισμών. Έπισης είπε ότι η Κτηματική Τράπεζα παρέχει δάνεια και ότι το ύπουργείο συντονισμού εισηγήθηκε διάφορα άλλα κινήτρα. Ως προς το θέμα της επί της αξίας και σημασίας ενημερώσεως των κατοίκων της διατηρήσεως του παραδοσιακού στοιχείου είπε ότι γίνονται προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά η ένημέρωση προϋποθέτει πολύ χρόνο και ότι η προσπάθεια αυτή θα συνεχισθεί έτσι περαιτέρω σε συνεργασία με το ύπουργείο παιδείας προς την κατεύθυνση των μαθητών των σχολείων.

Διαμορφώνεται επί τέλους

Η διασταύρωση της Νικήτης

Με ικανοποίηση είδαμε να διαμορφώνεται επί τέλους ο χώρος στη διασταύρωση της Νικήτης. Ένα αίτημα των Νικητιανών, από τη στιγμή που το οδικό κύκλωμα της Χαλκιδικής τους γέμισε αγωνία για την ίδια τους τη ζωή. Ιδίως το καλοκαίρι, φαίνεται να βρίσκει τη λύση του.

Το τίμημα μέχρι σήμερα, το ξέρονται όλοι, είναι πολύ βαρύ. Χρειάστηκε να κοκκινίσει ή ασφαλτος από ανθρώπινο αίμα, να θρηνήσουμε αρκετά θύματα για να αποκτήσουν οι διαμαρτυρίες μας ουσιαστικό αντίκρουσμα. Βλέπετε δεν κρίνονται ικανοποιητικά οι γραπτές παραστάσεις και τα υπομνήματα, όσο κι' αν είναι όταν δεν προέρχονται από «ισχυρούς».

Έτσι οι αρμόδιοι, έστω και πολύ αργά, αποφάσισαν να διαθέσουν ένα κονδύλιο για τη διαμόρφωση της επικίνδυνης διασταύρωσης. Δυστυχώς όμως εδώ και κάμποσο καιρό τα έργα έχουν σταματήσει. Προσωρινά ελπίζουμε, γιατί το καλοκαίρι δεν απέχει και πολύ.

Μεγάλη σημασία όμως έχει και πώς θα διαμορφωθεί ή διασταύρωση. Πρέπει να γίνουν τέτοια έργα που να ασφαλίζουν όσο γίνεται αυτούς που θα επιχειρούν να διασχίζουν την επικίνδυνη αυτή περιοχή. Κι αν η πίστωση που χορηγήθηκε θεωρηθεί ανεπαρκής να δοθεί κι άλλη για να γίνει ένα έργο ουσιαστικό, χωρίς προχειρότητες και ήμίμετρα...

ΤΟ ΝΕΡΟ

Πολλές φορές στο παρελθόν μας έχει απασχολήσει το πρόβλημα του νερού στη Νικήτη. Πρόβλημα πολύχρονο και πιεστικό ιδίως κάθε καλοκαίρι που με τη μεγάλη κατανάλωση και το νερό δε φτάνει και η ποιότητά του γίνεται χειρότερη.

Γράφαμε και ξαναγράφαμε σε παλιότερα φύλλα του Σίθωνα προσπάθησαν οι κοινοτικοί μας άρχοντες μα τα αποτελέσματα μέχρι τώρα ήταν πάντα πενιχρά. Η Διοίκηση θεωρώντας άλλοι άλλα προβλήματα πιο επείγοντα έδινε εκεί την προτεραιότητα. Έτσι οι λύσεις που αφορούσαν το νερό της Νικήτης δεν ήταν καν λύσεις, αφού μέσα σε λίγο καιρό αποδεικνύονταν άχρηστες.

Φαίνεται όμως πως αυτή τη φορά η λύση που θα δοθεί θά'ναι η καλύτερη από κάθε προηγούμενη. Όχι βέ-

βαια λύση μόνιμη — που δνεί ρεύεται κάθε Νικητιανός — και που σταμάτησε πριν καλά - καλά αρχίσει — αλλά τέτοια που να εξασφαλίζει για μερικά χρόνια και να μεταθέτει το πρόβλημα για αργότερα. Ήδη έγινε μια γεώτρηση που απόφερε καλής ποιότητας νερό. Σε λίγες μέρες θα γίνει και μια δεύτερη για να διπλασιαστεί η ποσότητα του νερού και να καλύπτει τις ανάγκες του χωριού κατά τους θερινούς μήνες. Αν όλες οι διαδικασίες τελειώσουν σύντομα και συνδεθούν οι νέες γεωτρήσεις με το παλιό δίκτυο κι αν τελειώσει ή κατασκευη της νέας μεγάλης δεξαμενής — που χρονοτριβεί άδικαιολόγητα — τότε μπορούμε να ελπίζουμε για πρώτη φορά μετά από χρόνια, πως το καλοκαίρι του 1979 το νερό που θα πιούμε θα είναι ανθρώπινο.